

IZVEŠTAJ O RADU VIKTIMOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE
1. decembar 2013. - 1. decembar 2014. godine

- ❖ **Misija, ciljevi i zadaci**
- ❖ **Aktivnosti Viktimološkog društva Srbije u periodu 1.12.2013.-1.12.2014. godine**
- ❖ **Saradnja sa visokoškolskim ustanovama i međunarodni internship programi**
- ❖ **Učešće VDS u radu nezavisnih tela i radnih grupa**
- ❖ **Učešće članova i članica VDS u radu organa i tela međunarodnih i domaćih organizacija**
- ❖ **Organizacija predavanja stručnjaka i stručnjakinja iz zemlje i inostranstva**
- ❖ **Osobe angažovane na realizaciji aktivnosti VDS u periodu 1.12.2013.-1.12.2014. godine**
- ❖ **Učešće članova i volontera VDS na stručnim i naučnim skupovima i seminarima u zemlji i inostranstvu**
- ❖ **Medijsko istupanje članova VDS**
- ❖ **Donatori**

Beograd, 10. decembar 2014. godine

Misija, ciljevi i zadaci

Viktimološko društvo Srbije (VDS) je nezavisno i neprofitno udruženje građana, koje je osnovano 12. novembra 1997. godine s ciljem da okupi što veći broj istraživača, eksperata i aktivista zainteresovanih da rade na razvoju viktimologije i unapređenju prava i zaštite žrtava kriminaliteta, rata i kršenja ljudskih prava, bez obzira na njihov pol, versku i religijsku pripadnost, politička opredeljenja ili druge karakteristike.

Viktimološko društvo je član Svetskog viktimološkog društva od 1999. godine, a od 2004. godine i Evropske pomoći žrtvama. Od decembra 2005. godine VDS je član ISPAC-a (International Scientific and Professional Advisory Council of the United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme) - Međunarodnog naučnog i profesionalnog savetodavnog tela u okviru Programa Ujedinjenih nacija za sprečavanje kriminaliteta i krivično pravo, a od 2009. godine i Međunarodne mreže organizacija koje se bore protiv nasilja vatrenim oružjem (IANSAs). Viktimološko društvo Srbije je član Evropskog pokreta u Srbiji, Republičkog tima za borbu protiv trgovine ljudima, Inicijative za zakonsku zabranu i zaštitu dece od telesnog kažnjavanja u Srbiji i Mreže „Žene protiv nasilja“. VDS je osnivač i član Asocijacije Zajednička akcija ZA istinu i pomirenje. Od 2012. godine VDS je i deo Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture.

Glavne aktivnosti VDS su:

- Predlaganje izmena i dopuna zakona i zalaganje za njihovu primenu;
- Praćenje položaja žrtve u krivičnom postupku (monitoring);
- Pomoć i podrška žrtvama kriminaliteta;
- Naučno istraživanje različitih oblika viktimizacije, njihovih posledica i načina prevencije, kao osnove za dalje kreiranje odgovarajuće politike u pogledu poboljšanja položaja žrtava kriminaliteta i rata i zaštite njihovih prava;
- Zalaganje za podizanje društvene svesti o položaju žrtava, njihovim pravima i problemima;
- Istina i pomirenje;
- Izdavačka delatnost;
- Organizovanje naučnih i stručnih skupova i
- Edukacija.

U ovim aktivnostima ogleda se kontinuitet rada Društva na ostvarivanju dugoročnih ciljeva u pogledu poboljšanja položaja žrtava, stvaranja novih institucija, vladavine prava i prevencije kriminaliteta i konflikata.

Tokom proteklih šesnaest godina rada, Viktimološko društvo je ostvarilo saradnju u nizu zemalja u centralnoj i istočnoj Evropi, kao što su Mađarska, Slovačka, Češka Republika, Hrvatska, Slovenija, BiH, Makedonija, Albanija, Ukrajina, Moldavija, Rumunija, Bugarska, ali i sa zemljama Zapada – Velikom Britanijom, Severnom Irskom, Belgijom, Holandijom, Italijom, Francuskom, Austrijom, Norveškom, Švedskom, Nemačkom, SAD, kao i sa organizacijama i ekspertima iz Južne Afrike, Australije, Indije, Japana i Izraela.

Aktivnosti Viktimološkog društva Srbije u periodu 1.12.2013.-1.12.2014. godine

Članstvo u VDS, informisanje članova VDS i javnosti o projektima i drugim aktivnostima

U toku izveštajnog perioda u VDS se učlanilo 6 osoba, a jednoj osobi je prestalo članstvo na osnovu njegove molbe jer usled odsustva iz zemlje nije u mogućnosti da se aktivno uključi u rad Društva. Viktimološko društvo Srbije trenutno ima 145 aktivnih članova, od čega 10 počasnih.

Tokom izveštajnog perioda, članovi VDS, koji su na mailing listi Društva *VDS info*, dobijali su redovno informacije o projektima koji su u toku, publikacijama koje su izašle iz štampe, skupovima koje je VDS organizovalo ili kojima su prisustvovali članovi i članice VDS, potom o aktivnostima Evropske pomoći žrtvama, viktimološkim i drugim skupovima, kao i o drugim aktivnostima Viktimološkog društva Srbije.

Redovno je ažurirana internet stranica Društva na kojoj se mogu naći sve informacije o radu Društva – projektima, publikacijama, skupovima i slično. Informacije su dostupne na srpskom i engleskom jeziku. Za održavanje internet stranice zadužena je Tatjana Orelj.

Pored internet stranice, od 2012. godine na Facebook-u postoji prezentacija Viktimološkog društva Srbije, što takođe doprinosi povećanju vidljivosti Društva i njegovih aktivnosti.

Istupanjem članova Društva u medijima doprinosi se povećanju vidljivosti Društva i njegovih aktivnosti.

Sve aktivnosti vezane za članstvo, njihovo informisanje i održavanje internet stranice su samofinansirajuće. Za ove aktivnosti zadužene su Jasmina Nikolić i dr Sanja Čopić.

Rad organa VDS

U periodu 1.12.2013.-1.12.2014. godine direktorka i Upravni odbor VDS obavljali su svoje redovne poslove predviđene Statutom VDS. Upravni odbor je održavao redovne sednice i donosio odluke o tekućim pitanjima (organizaciji godišnje konferencije VDS, članovima Programskog i Organizacionog odbora V godišnje konferencije VDS, prijemu u članstvo i prestanku članstva, nagradama za 2014. godinu, pretplati za pristup elektronskim izdanjima naučnog časopisa *Temida*, usvajanju predloga izveštaja o radu VDS u periodu 1.12.2013.-1.12.2014. godine i programa rada za 2015. godinu, iznosu pretplate za naučni časopis *Temida* i članarine za 2015. godinu i izboru članova Redakcionog odbora naučnog časopisa *Temida*).

Nagrade Viktimološkog društva Srbije za 2014. godinu

Viktimološko društvo Srbije je 2009. godine ustanovilo tri nagrade:

- Nagradu za doprinos unapređenju prava žrtava
- Nagradu za doprinos razvoju nekonfliktnog i sveobuhvatnog pristupa bavljenju ratom i ratnim zločinima „Treći put“
- Nagradu talentovanom mladom istraživaču/istraživačici

Nagrada za doprinos unapređenju prava žrtava dodeljuje se pojedincima/pojedinkama ili organizacijama koji su svojim aktivnostima ili zalaganjima dali veliki i trajan doprinos unapređenju prava žrtava i ostvarivanju ciljeva zbog kojih je Društvo osnovano. Upravni odbor VDS je doneo odluku da ove godine **Nagradu za doprinos unapređenju prava žrtava** dodeli **Brankici Stanković**, novinarki B92 i **Mirjani Tripković**, koordinatorki u službi za žrtve Viktimološkog društva Srbije *VDS info i podrška žrtvama*.

Brankica Stanković, novinarka B92, autorka i urednica emisije „Insajder“, žena koja od decembra 2009. živi sa dvadesetčetvoročasovnim policijskim obezbeđenjem, jer su predstavnici MUP-a zaključili procenom bezbednosti da joj je život ugrožen zbog tema kojima se bavila u svojim emisijama, autorka knjige *Insajder, moja priča*, koja predstavlja izuzetno iskreno svedočenje jedne hrabre žene, koja je razotkrila različite načine na koje je bila viktimizirana. Osvetljavanjem sopstvene viktimizacije i njene veze sa javnim iznošenjem brižljivo dokumentovanih činjenica o pozadini kriminala u Srbiji poslednjih decenija, nakaradnog funkcionisanja krivično-pravnog sistema u Srbiji, koji štiti izvršioce a produbljuje viktimizaciju žrtve, kao i svoje neverovatne upornosti da nastavi dalje uprkos svemu, Brankica Stanković je dala ogroman doprinos unapređenju prava žrtava i ciljevima za koje se Viktimološko društvo zalaže. Dodeljujuci ovu nagradu Brankici Stanković, VDS želi da pošalje poruku da Srbija ne sme dozvoliti da bilo koji njen građanin-građanka postane žrtva kriminala zato što ga istražuje i javno iznosi podatke do kojih je došao-la. Naprotiv, istraživanje kriminala i kriminalne viktimizacije, uključujući tu i istraživačko novinarstvo, moralo bi konačno i u srpskom društvu da postane polazna osnova na dokazima zasnovane politike borbe protiv kriminala, na jednoj, i adekvatne i efektne podrške i zaštite žrtava, na drugoj strani.

Mirjana Tripković je diplomirana psihološkinja, specijalistkinja medijacije i koordinatorka u službi za žrtve Viktimološkog društva Srbije *VDS info i podrška žrtvama*. Mirjana već godinama pokazuje ogroman entuzijazam, požrtvovanost, empatiju i predan rad na polju direktne podrške žrtvama. Poseban doprinos je dala podršci žrtava mobinga i promovisanju šire primene medijacije u tim slučajevima. Svojim radom i zalaganjem ona daje doprinos unapređenju prava žrtava, ali isto tako pokazuje u kojoj meri je volonterski rad važan. Stoga, ova nagrada predstavlja priznanje za doprinos koji je dala na polju unapređenja prava žrtava, a ona će joj biti podsticaj i za budući rad.

Nagrada „Treći put“ dodeljuje se pojedincima/pojedinkama ili organizacijama koji su svojim aktivnostima ili zalaganjima dali poseban doprinos razvoju nekonfliktnog i sveobuhvatnog pristupa bavljenju posledicama rata i izgradnji mira u Srbiji. Ove godine UO VDS je odlučio da **Nagradu za doprinos razvoju nekonfliktnog i sveobuhvatnog pristupa bavljenju ratom i ratnim zločinima – „Treći put“** dodeli **prof. dr Radmili Nakaradi**.

Prof. dr Radmila Nakarada je redovna profesorka Fakulteta političkih nauka u Beogradu. Nagrada prof. dr Radmili Nakaradi dodeljena je imajući u vidu doprinos koji je dala razvoju mirovnih studija u Srbiji, regionu i na međunarodnom nivou. Svojim naučno-istraživačkim radom, radom na razvijanju naučnog podmlatka, kurikulumu i novih programa mirovnih studija, prof. dr Nakarada je dala posebno značajan doprinos istraživanju, kritičkom promišljanju i razvoju nenasilnih mehanizama rešavanja konflikata i ideje pomirenja na našim prostorima. Posebno važan doprinos prof. Nakarade jeste uključivanje Fakulteta političkih nauka u Regionalni Master program studija mira na engleskom jeziku. Program realizuje Univerzitet u Bazelu u saradnji sa: Fakultetom političkih nauka Univerziteta u Beogradu, Univerzitetom u Sarajevu i Univerzitetom u Zagrebu. Ovaj napredni interdisciplinarni program ponudiće studentima znanja iz četiri oblasti specijalizacije: mir i teorija konflikta, razvoj, medijacija i bezbednost. Fakultet političkih nauka je prvi dobio akreditaciju za realizaciju ovog programa. Studenti koji završe ovaj kurs biće osposobljeni kako za istraživanja tako i za praktični rad u oblasti izgradnje mira.

Ove godine, nažalost, nije bilo predloga za **Nagradu talentovanom mladom istraživaču/istraživačici**, pa ova nagrada nije dodeljena.

Biblioteka VDS

Tokom izveštajnog perioda uvećavan je fond knjiga. VDS biblioteka trenutno raspolaže sa 1536 naslova iz domena viktimologije, prava, kriminologije, studija roda, istine i pomirenja, ljudskih prava, restorativne pravde i drugih oblasti. Pored toga, VDS biblioteka raspolaže i sa velikim brojem časopisa, od kojih 13 časopisa VDS dobija redovno, putem razmene ili na drugi način (Revija za

kriminologiju i krivično pravo, Perjanik, Kriminologija i socijalna integracija, Revija za kriminalistiko in kriminologijo, Pravda u tranziciji, Contemporary Justice Review, Revija za bezbednost, Bezbednost Zapadnog Balkana, European Journal of Criminology, Feminist Review, Aktualnosti, Kriminalističke teme, Sociologija). Najzad, biblioteka VDS raspolaže i bogatim izborom audio i video materijala.

VDS biblioteka je dostupna svim članovima Društva. Od novembra 2007. godine korišćenje biblioteke uključeno je u cenu članarine, dok osobe koje nisu članovi VDS mogu da se učlane u biblioteku. Članarina iznosi 400,00 dinara za studente osnovnih, master i doktorskih studija koji nisu zaposleni, a 800,00 dinara za ostale korisnike.

Od 2007. godine, u biblioteku VDS učlanilo se 90 osoba. U periodu 1.12.2013.-1.12.2014. godine, pored članova i članica VDS, biblioteku je koristilo 10 lica, od toga 8 studenata. Tokom 2014. godine izdato je ukupno 67 knjiga.

Sadržaj VDS biblioteke dostupan je na internet stranici Društva www.vds.org.rs.

Nabavka knjiga za biblioteku se najvećim delom ostvaruje putem poklona. Poslovi u vezi sa održavanjem i korišćenjem biblioteke su samofinansirajući i volonterski. Tokom izveštajnog perioda za VDS biblioteku bio je zadužen Bejan Šaćiri.

Zalaganje za izmene zakona i prakse

Zalaganje za poboljšanje uslova u KPZ za žene u Požarevcu i položaja žena koje se nalaze u zatvoru

U periodu 1.12.2013.-1.12.2014. godine, aktivnosti VDS na zalaganju za izmene zakona i prakse bile su prevashodno usmerene na zalaganje za poboljšanje uslova u Kazneno-popravnom zavodu za žene u Požarevcu i položaja žena koje se nalaze na izdržavanju kazne zatvora. U tom cilju, kao i u cilju doprinošenja održivosti pojedinih aktivnosti, posebno onih koje se odnose na pružanje podrške osuđenicama, koje su sprovedene u okviru projekta *Ljudska prava žena u zatvoru - Zalaganje za žene žrtve nasilja koje se nalaze u zatvoru*, koji je realizovan u periodu od 2011. do 2013. godine, ali i razvijanja drugih programa u zatvorima, posebno u KPZ za žene u Požarevcu, organizovan je jedan sastanak u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija Ministarstva pravde i državne uprave RS i to sa gospodinom Milanom Tanaskovićem, 8. oktobra 2014. godine, kome su prisustvovala dr Sanja Čopić i Jasmina Nikolić.

Promovisanje alternativnih sankcija i mera restorativne pravde

Projekat „*Promovisanje alternativnih sankcija i mera restorativne pravde*“ je partnerski projekat Fondacije „Centar za demokratiju“ i Viktimološkog društva Srbije, čija je realizacija otpočela juna 2014. godine. Cilj projekta je promovisanje šire primene alternativnih sankcija i mera restorativne pravde kako bi se poboljšalo stanje u ustanovama za izvršenje krivičnih sankcija, koje su nekoliko godina unazad prenaseljene, što predstavlja direktno kršenje međunarodnih standarda. Brojne aktivnosti će, posebno u narednom periodu, biti usmerene na podizanje svesti javnosti i stručnjaka o alternativnim sankcijama i merama restorativne pravde i promovisanju njihove šire primene. Projekat je podržan od strane delegacije Evropske unije u Srbiji, u okviru programa „Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava“.

Zalaganje za izmene zakona vezano za naknadu štete žrtvama

Dr Sanja Čopić je učestvovala na sastanku u NVO ASTRA vezano za predloge izmena i dopuna ZKP u pogledu naknade štete i inicijative za rafitikaciju Konvencije o naknadi štete i za uspostavljanje mehanizma za naknadu štete žrtvama krivičnih dela sa elementima nasilja, Beograd, 17. jun 2014. VDS je potpisalo inicijativu za rafitikaciju Konvencije o naknadi štete i za uspostavljanje mehanizma za naknadu štete žrtvama krivičnih dela sa elementima nasilja.

Ostale aktivnosti

U cilju daljeg rada na zalaganju za izmene zakona i prakse, a posebno promovisanja šire primene alternativnih sankcija, značajna je i studijska poseta austrijskoj službi NEUSTART, u okviru koje se pružaju usluge probacije i posredovanja između žrtve i učinioca. Posetu je organizovala Misija OEBS u Srbiji, od 3. do 5. novembra 2014. godine u Beču. U ovoj studijskoj poseti je u ime VDS bila Jasmina Nikolić.

Zalaganje za podizanje društvene svesti o položaju žrtava, njihovim pravima i problemima

Obeležavanje Međunarodnog dana žrtava

Povodom 22. februara, Međunarodnog dana žrtava, VDS je ove godine izdalo saopštenje za javnost, kojim je pozvalo sve nadležne organe u Srbiji da preduzmu mere u okviru svojih kompetencija u cilju promocije podrške volonterskog rada i službi za žrtve, pri čemu se prvenstveno mislilo na obezbeđivanje održivosti i kontinuiteta službi za žrtve i obezbeđivanje resursa za ostvarivanje volonterskog rada u njima. Viktimološko društvo Srbije je ovom prilikom podsetilo da u Srbiji svakoga dana veliki broj građana postane žrtva nekog oblika kriminaliteta i da posledice istog teško pogađaju svakoga, a posebno osetljive kategorije stanovništva, kao što su žene, deca, stari i osobe sa invaliditetom. Kako je navedeno u saopštenju, uprkos pozitivnim promenama na zakonodavnom i institucionalnom nivou vezanim za zaštitu žrtava, žrtvama je, i dalje, uskraćena odgovarajuća pomoć i podrška, što neizostavno ukazuje da je neophodno raditi na podizanju kapaciteta službi za žrtve.

Povodom Međunarodnog dana žrtava predstavnici/e Viktimološkog društva Srbije su održali/e predavanja na beogradskim fakultetima sa ciljem senzibilisanja studenata za potrebe žrtava i informisanja o postojanju službi za žrtve, kao i sa ciljem promovisanja volonterskog rada u njima:

- Jasmina Nikolić je prezentovala rad VDS i Službe *VDS info i podrška žrtvama* studentima IV godine Pravnog fakulteta Union, čemu su prisustvovala prof. dr Slađana Jovanović i dr Jelena Arsić, i studentima Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu, čemu je prisustvovala mr Ljiljana Stevković. Na početku prezentacije je pušten kratak film o Viktimološkom društvu Srbije, dok su studenti na kraju prezentacije imali priliku da postave pitanja o radu Službe i načinu volontiranja.
- Dr Nikola Petrović je održao izlaganje studentima III godine Visoke medicinske škole strukovnih studija Milutin Milanković, kojima su tom prilikom ukratko opisani ciljevi i rad Službe i odgovarano na njihova pitanja.
- Dr Sanja Čopić je prezentovala rad VDS i Službe *VDS info i podrška žrtvama* studentima II godine Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu, Odeljenje za socijalnu politiku i socijalni rad, i to u okviru predavanja prof. dr Jasne Hrnčić na predmetu *Mentalna higijena*.

U prostorijama Viktimološkog društva Srbije je 22. februara održan susret bivših i sadašnjih volontera/ki Službe *VDS info i podrška žrtvama*. Prva grupa volontera/ki za rad u Službi je prošla obuku za rad sa žrtvama davne 2004. godine. Od tad je više od 70 osoba prošlo bazičnu obuku za rad sa žrtvama koja je 2011. godine akreditovana od strane *Zavoda za socijalnu zaštitu Republike Srbije*. Cilj susreta je bio da se ojačaju mreža saradnika VDS i međusobni kontakti osoba koje se sa različitih aspekata bave problemima žrtava kriminaliteta.

Ovo je bila samofinansirajuća aktivnost.

Peta godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije *Zaštita žrtava: međunarodno pravo, nacionalna zakonodavstva i praksa*

Peta godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije *Zaštita žrtava: međunarodno pravo, nacionalna zakonodavstva i praksa*, održana je u hotelu Park u Beogradu, 27. i 28. novembar 2014. godine.

Konferencija je imala za cilj da okupi stručnjake/stručnjakinje i istraživače/istraživačice, koji se iz perspektive različitih disciplina, teorijski i praktično, bave pravima žrtava i pružanjem pomoći i zaštite žrtvama nasilja i drugih vidova kriminaliteta i omogućiti sveobuhvatnu razmenu iskustava i znanja. U okviru glavne teme Konferencije kritički je analizirana pravna regulativa na međunarodnom i evropskom nivou, kao i postojeća zakonska rešenja, politike i prakse različitih zemalja sa stanovišta obezbeđivanja efikasne zaštite žrtvama i poboljšanja njihovog ukupnog položaja.

Pored prof. dr Slobodana Savića, predsednika VDS i prof. dr Vesne Nikolić-Ristanović, direktorke VDS, Konferenciju su otvorili:

- Prof. dr Marc Groenhuijsen - predsednika Svetskog viktimološkog društva, direktora Međunarodnog viktimološkog instituta u Tilburgu i profesora na Pravnom fakultetu Univerziteta Tilburg, Holandija
- Prof. dr Nevena Petrušić - Poverenicu za zaštitu ravnopravnosti i redovnu profersorku Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu
- gospođu Jasminu Ivanović - Gradsku sekretarku za socijalnu zaštitu u Sekretarijatu za socijalnu zaštitu gradske uprave grada Beograda

Ovogodišnja Konferencija odvijala se kroz plenarne i tematske sesije i poster prezentacije.

Izlagači/ce na plenarnim sesijama po pozivu bili su:

- Prof. dr Marc Groenhuijsen, direktor Međunarodnog viktimološkog instituta u Tilburgu, profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta Tilburg, Holandija i predsednik Svetskog viktimološkog društva
- Prof. dr Momčilo Grubač, profesor emeritus Pravnog fakulteta i Fakulteta za pravne i poslovne studije „Dr Lazar Vrketić“ Univerziteta Union u Beogradu, Srbija
- Dr Katrien Lauwaert, koordinatorka istraživanja u Evropskom forumu za restorativnu pravdu i istraživačica u Institutu za kriminologiju Leuven, Belgija
- Dr Pam Alldred, predavačica na Fakultetu zdravstvenih nauka i socijalne zaštite na Univerzitetu Brunel u Londonu i direktorka Centra za studije mladih, Velika Britanija
- Mr Sunčana Roksandić Vidlička, asistentkinja na katedri za kazneno pravo na Pravnom fakultetu Univerziteta u Zagrebu, Hrvatska i doktorantkinja na Pravnom fakultetu Albert Ludwig Univerziteta u Frajburgu i odseku za kriminologiju Max Plank Instituta za strano i međunarodno krivično pravo u Frajburgu, Nemačka

Pored toga, dve plenarne sesije bile su posvećene sledećim temama: *Nove perspektive u viktimološkoj teoriji i praksi* i *Žrtve organizovanog kriminaliteta i rata i njihova zaštita*. Na njima su izlaganja imali:

- Prof. dr Natti Ronel, Odsek za kriminologiju, Bar-Ilan Univerzitet, Izrael
- Dr Moshe Bensimon, Odsek za kriminologiju, Bar-Ilan Univerzitet, Izrael
- Dr Nadia Wager, Odsek za psihologiju, Bedfordshire Univerzitet, Velika Britanija
- Fabio Amendolara, „La Gazzetta del Mezzogiorno“, Italija
- Dr Uglješa Zvekić, Bivši Ambasador Republike Srbije pri Ujedinjenim Nacijama i drugim međunarodnim organizacijama u Ženevi, Predsednik Generalne Skupštine Svetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO) i predsedavajući Ekonomske Komisije UN za Evropu (UNECE) od 2011. do 2013. godine, naučni savetnik i gostujući profesor
- Prof. dr Sam Garkawe, Pravni fakultet, Southern Cross Univerzitet, Novi Južni Vels, Australija
- Dr Goran Bašić, Odsek za sociologiju, Lund Univerzitet, Švedska
- Prof. dr Mally Shechory-Biton, Odsek za kriminologiju, Ariel Univerzitet, Izrael

Tematske sesije bile su posvećene sledećim temama: *Rodno bazirano nasilje i femicid; Pomoć i podrška žrtvama; Reagovanje u kriznim situacijama: podrška žrtvama poplave; Žrtve i različiti vidovi viktimizacije; Razvijanje politika zaštite žrtava i suzbijanja različitih oblika kriminaliteta; Podrška i*

zaštita žrtava kriminaliteta; Viktimizacija, pravda i zaštita žrtava; Zaštita dece žrtava i Razvijanje antidiskriminacionih politika i zaštita ravnopravnosti. Izlaganja na tematskim sesijama imali su :

- Dr Michael Platzer, Akademski savet pri Ujedinjenim nacijama, Beč, Austrija
- Adnana Mulalić, Akademski savet pri Ujedinjenim nacijama, Beč, Austrija
- Milica Dimitrijević, Akademski savet pri Ujedinjenim nacijama, Beč, studentkinja master studija na Odseku za razvojne studije, Univerzitet u Beču, Austrija
- Dr Anna Alvazzi del Frate, Small Arms Survey, Ženeva, Švajcarska
- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Nikica Hamer Vidmar i Martina Bajto, Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, Republika Hrvatska
- Maida Pamuković, Nikica Hamer Vidmar, Ana Ruševljan, Danijela Ivanović, Martina Bajto, Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, Republika Hrvatska
- Prof. dr Dragana Batić, Fakultet bezbednosti, Skoplje, Republika Makedonija
- Jasmina Nikolić, Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Jasmina Ivanović, Sekretarijat za socijalnu zaštitu gradske uprave grada Beograda, Srbija
- Mr Ana Vlajković, Odeljenje za psihologiju, Fakultet za medije i komunikacije, Univerzitet Singidunum, Srbija
- Prof. dr Oliver Bačanović i dr Nataša Jovanova, Fakultet bezbednosti, Skoplje, Republika Makedonija
- Dr Hrvoje Mataković, Hrvatska zaklada za znanost i prof. dr Irena Cajner Mraović, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji, Republika Hrvatska
- Doc. dr Danica Vasiljević- Prodanović, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Prof. dr Zorica Mršević, Institut društvenih nauka, Beograd, Srbija
- Doc. dr Tatjana Gerginova, Fakultet bezbednosti, Skoplje, Republika Makedonija
- Prof. dr Nevena Petrušić, Pravni Fakultet, Niš; prof. dr Slobodanka Konstantinović- Vilić, Profesor Pravnog fakulteta u Nišu u penziji i mr Natalija Žunić, Pravni fakultet, Niš, Srbija
- Dr Ivana Stevanović, Centar za prava deteta, Srbija
- Prof. dr Mirjana Dokmanović, Fakultet za evropske pravno-političke studije, Novi Sad, EDUCONS Univerzitet, Srbija
- Dr Siniša Dostić, MUP RS, Uprava za stručno obrazovanje, osposobljavanje, usavršavanje i nauku i Saša Gosić, MUP RS, Uprava granične policije, Srbija
- Bejan Šaćiri, Milica Popović i Una Radovanović, Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Helga Ezendam i Erik Schreijen, Ministarstvo bezbednosti pravde, Holandija
- Bosiljka Janjušević, MA, doktorantkinja na Alpen-Adria University, Klagenfurt-Wien-Graz i prof. dr Predrag Nikić, Univerzitet Alfa, Beograd, Srbija
- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, dr Nikola Petrović i Bejan Šaćiri, Viktimološko društvo Srbije
- Dr Azra Adžajlić Dedović, mr Selma Stočanin, Adi Medžitovski, Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije, Univerzitet u Sarajevu, Bosna i Hercegovina
- Mr Ljiljana Stevković, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Vesna Jarić, koordinatorka projekta „Integrated Response to Violence against Women in Serbia“, UNDP, Srbija
- Dr Azra Adžajlić-Dedović, mr Željko Topić, mr Amila Taljanović, Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije, Univerzitet u Sarajevu, Bosna i Hercegovina
- Doc. dr Branislava Popović-Ćitić; Marija Marković; Lidija Bukvić i Mario Stanojević Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija
- Doc. dr Slađana Đurić, Univerzitet u Beogradu, Fakultet bezbednosti i doc. dr Branislava Popović-Ćitić, Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija
- Dr Dragan Obradović, Viši sud u Valjevu, Srbija
- Mr Tatjana Višacki, dr Jovanka Šaranović, potpukovnica mr Svetlana Janković, Institut za strategijska istraživanja, Srbija

- Filip Mirić, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu, Srbija
- Biljana Puškar, Centar za osnovnu policijsku obuku, Sremska Kamenica; Emilija Glamočanin, Centar za specijalističku obuku i usavršavanje policije MUP RS, Srbija
- Fejzi Bećiri, Pravni Fakultet, Javni Univerzitet „Kadri Zeka“ u Gnjilanu, Srbija
- Nikola Vuković, Doktorand na Pravnom fakultetu u Novom Sadu, Srbija

Ovogodišnja Konferencija okupila je oko 120 učesnika-učesnica iz zemlje, regiona i sveta.

Ovogodišnja konferencija organizovana je na način da se ispune uslovi za dobijanje statusa međunarodnog naučnog skupa, koji su predviđeni Pravilnikom o postupku i načinu vrednovanja i kvantitativnom iskazivanju naučno-istraživačkih rezultata istraživača (*Službeni glasnik RS br. 38/2008*).

Članovi/članice Programskog odbora Konferencije bili su:

- Prof. dr Alenka Šelih, profesorka emerita na Pravnom fakultetu Univerziteta u Ljubljani i članica Slovenačke akademije nauka i umetnosti (Slovenija)
- Prof. dr Gerd Kirchhoff, profesor na International Victimology Institute, Graduate School of Victimology, Tokiwa University (Japan), profesor na College of Applied International Studies (Nemačka) i počasni član Viktimološkog društva Srbije
- Prof. dr Jaishankar Karuppanan, profesor na Department of Criminology and Criminal Justice, Manonmaniam Sundaranar University (Indija) i glavni i odgovorni urednik časopisa International Journal of Cyber Criminology i International Journal of Criminal Justice Sciences
- Prof. dr Oliver Bačanović, Fakultet za bezbednost, Skoplje (Makedonija)
- Prof. dr Janice Joseph, profesorka na Richard Stockton College of New Jersey (SAD)
- Prof. dr Robert Peacock, profesor na Department of Criminology, Howard College, Durban (Južna Afrika)
- Prof. dr Slobodan Savić, redovni profesor na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu i predsednik Viktimološkog društva Srbije
- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, redovna profesorka na Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu, direktorka Viktimološkog društva Srbije i bivša predsednica Evropskog udruženja za kriminologiju
- Prof. dr Slobodnaka Konstantinović-Vilić, redovna profesorka Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu u penziji
- Prof. dr Mirjana Dokmanović, vanredna profesorka na Fakultetu za evropske pravno-političke studije, Univerzitet Educons, Novi Sad, i ekspertkinja za implementaciju antidiskriminacione politike u Srbiji u okviru EU Funded Project
- Dr Ivana Stevanović, naučna saradnica u Institutu za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu, predsednica Centra za prava deteta i članica Saveta Vlade RS za prava deteta

Članice Organizacionog odbora Konferencije bile su:

- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, redovna profesorka na Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu, direktorka Viktimološkog društva Srbije direktorka VDS i bivša predsednica Evropskog udruženja za kriminologiju
- Dr Sanja Čopić, naučna saradnica u Institutu za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu i predsednica Upravnog odbora VDS
- Jasmina Nikolić, rukovoditeljka Službe za žrtve Viktimološkog društva Srbije *VDS info i podrška žrtvama*
- Milica Popović, volonterka u Viktimološkom društvu Srbije
- Una Radovanović, volonterka u Viktimološkom društvu Srbije

Uz to, Peta godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije je kategorisana kao međunarodna konferencija i Odlukom Komore socijalne zaštite Republike Srbije br. 55075-1867/2014 od 24. oktobra 2014. godine. U skladu sa Bodovnom listom uslova za sticanje bodova za obnavljanje licence

strucnih radnika u socijalnoj zaštiti, za aktivno učešćevanje na međunarodnoj konferenciji ostvaruje se 20 bodova, a za pasivno 10 bodova.

Pored Programskog i Organizacionog odbora, u organizaciji i realizaciji Konferencije učestvovali su i volonteri i volonterke VDS.

Sredstva za organizovanje konferencije su obezbeđena iz plaćenih kotizacija. S tim u vezi, Misija OEBS u Srbiji, Departman za sprovođenje zakona i Departman za vladavinu prava i ljudska prava su i ove godine omogućili učešće određenog broja učesnika na Konferenciji. Agencija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women) je finansijski podržala organizaciju Konferencije. Najzad, Program UN za razvoj u BiH je omogućio učešće osoba iz službi za žrtve i svedoke iz BiH i Hrvatske na Konferenciji.

Istraživanja

Alternativni načini reagovanja na kriminalitet i bezbednost – „ALTERNATIVE“

Projekat *Alternativni načini reagovanja na kriminalitet i bezbednost – „ALTERNATIVE“* (*Developing alternative understandings of security and justice through restorative justice approaches in intercultural settings within democratic societies*) je četvorogodišnji istraživački projekat, koji Viktimološko društvo Srbije realizuje od 1. februara 2012. godine u saradnji sa sledećim partnerima: Katholieke Universiteit Leuven (Belgija), Norwegian Social Research (Norveška), Institute for the Sociology of Law and Criminology (Austrija), European Forum for Restorative Justice, Foresee Research Group (Mađarska), University of Ulster (Severna Irska). Projekat finansira Evropska unija u okviru Sedmog okvirnog programa Evropske komisije za istraživanja i tehnološki razvoj (FP7), a njime koordinira Katholieke Universiteit Leuven (Belgija).

Projekat *ALTERNATIVE* ima za cilj da, uz pomoć empirijskih dokaza iz četiri zemlje u kojima se sprovode akciona istraživanja (Srbija, Austrija, Mađarska i Severna Irska) o načinima bavljenja konfliktima u interkulturalnim kontekstima demokratskih društava, omogući alternativno i produbljeno razumevanje pravde i bezbednosti. U okviru projekta *ALTERNATIVE* VDS sprovodi istraživanje pod nazivom *Podsticanje dijaloga u multietničkom društvu uz osnaživanje žrtava*, koje ima za cilj razvijanje alternativnih modela rešavanja postojećih i prevencije budućih konflikata između pripadnika različitih etničkih grupa u Srbiji, a koji mogu doprineti zatvaranju ciklusa nasilja i povećanju ukupne bezbednosti građana. Ovo istraživanje će omogućiti dalji, teorijski i praktični, razvoj „*Trećeg puta*“ u bavljenju konfliktima u Srbiji i bivšoj Jugoslaviji, koji je koncipiran u okviru *Asocijacije zajednička akcija ZA istinu i pomirenje*, čiji je osnivač i koordinator VDS.

Tokom 2014. godine realizovane su sledeće grupe aktivnosti:

- Priprema za i učešće na sastancima projektnog tima, Nadzornog i Savetodavnog odbora projekta i istraživačkog tima VDS:
 - Priprema i realizacija petog sastanka Nadzornog odbora projekta, Beograd, 27-29. januara 2014. U pripremi i realizaciji sastanka učestvovali su prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, dr Nikola Petrović, Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri.
 - Učešće dr Sanje Čopić na šestom sastanku Nadzornog odbora i sastanku Savetodavnog odbora projekta u Leuvenu (Belgija), 17-20. septembar 2014. godine.
 - Učešće dr Sanje Čopić na drugom sastanku projektnih partnera sa osobom iz Evropske komisije zaduženom za projekat *ALTERNATIVE* (project officer) i eksternim evaluatorom, Budimpešta (Mađarska), 6. novembar 2014. godine
 - Organizovani su redovni sastanci istraživačkog tima VDS.
- Istraživanje, koje je obuhvatilo dve glavne komponente:
 - Socio-istorijsku analizu teorijskih koncepta - u proteklom periodu istraživački tim VDS je radio na daljem razvoju i operacionalizaciji teorijskih konceptata koji su od značaja za

- projekat u celini i posebno za deo projekta koji realizuje VDS a na osnovu istraživanja koje se realizuje u okviru projektnog paketa VDS.
- Istraživanje lokalnog konteksta, što je obuhvatilo sledeće aktivnosti:
 - Završetak kvantitativnog istraživanja međuetničkih sukoba i načina na koji se građani bave njima u tri multietničke sredine u Srbiji. Urađena je analiza prikupljenih podataka i napisan istraživački izveštaj. Izveštaj na engleskom jeziku je dostupan na internet stranici VDS http://www.vds.org.rs/File/Deliverable_6.2_Research_report_on_interethnic_conflicts_and_citizens_security_p.pdf i na internet stranici projekta *ALTERNATIVE* http://www.alternativeproject.eu/assets/upload/Deliverable_6.2_Research_report_on_interethnic_conflicts_and_citizens_security_perceptions_.pdf. Sažeci istraživačkog izveštaja na srpskom jeziku (u celini i za pojedina mesta u kojima je istraživanje sprovedeno) dostupni su na internet stranici VDS <http://www.vds.org.rs/ProjekatAlternativneIstrazivackiIzvestaji.htm>.
 - Razvijanje i realizacija akcionog istraživanja u tri multietnička i multikulturalna regiona u Srbiji, uz testiranje mogućnosti primene modela restorativne pravde. Akciono istraživanje u tri multietničke sredine u Srbiji je tokom 2014. godine sprovedeno u formi tri dvodnevna participativna seminarara pod nazivom „Od konflikta do mirnog života u zajednici“, koji su organizovani u: Sijarinskoj Banji u Opštini Medveđa, 7. i 8. maja 2014. godine; Prijepolju 7. i 8. juna 2014. godine i Bačkoj Palanci 19. i 20. juna 2014. godine. Učesnici seminarara bili su predstavnici lokalne samouprave, tj. opštinske uprave, državnih organa, institucija i ustanova (policija, centri za socijalni rad, vaspitno-obrazovne ustanove i sl.), civilnog sektora, verskih zajednica i lokalne zajednice. Ciljevi ovog seminarara bili su: 1) Predstavljanje rezultata empirijskog istraživanja međuetničkih konflikata i načina na koji se građani bave njima u tri multietničke sredine u Srbiji; 2) Jačanje kapaciteta učesnika za bavljenje konfliktima uz korišćenje restorativnih pristupa; 3) Testiranje primenjivosti restorativnih pristupa u bavljenju konfliktima i 4) Dolaženje, zajedno sa učesnicima seminarara, do ideja o restorativnim modelima pogodnim za bavljenje konfliktima na mikro, mezo i makro nivo, koji treba da posluže kao osnov za dalji zajednički radi na razvijanju priručnika o najboljim praksama primene restorativnih pristupa u interkulturalnom kontekstu. U razvijanju metodologije, koncipiranju radionica i sprovođenju seminarara učestvovali su prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, prof. dr Jelena Srna i dr Sanja Čopić. Pored njih, u razvijanju i sprovođenju seminarara aktivno su učestvovali Jasmina Nikolić, Bejan Šaćiri i dr Nikola Petrović. U toku je kvalitativna analiza materijala sa seminarara.
 - Organizovanje i realizacija regionalne konferencije „*Bavljenje međuetničkim sukobima u bivšoj Jugoslaviji i mesto restorativne pravde: iskustva i izazovi*“, Beograd, 30. oktobra 2014. godine. Regionalna konferencija je imala za cilj razmenu iskustava učesnika u pogledu dosadašnjih aktivnosti i sprovedenih istraživanja u vezi bavljenja međuetničkim sukobima, kako prošlim, tako i sadašnjim, u zemljama u regionu, kao i sagledavanje mesta koje u bavljenju međuetničkim sukobima ima restorativna pravda. Učesnici regionalne konferencije bili su predstavnici organizacija civilnog društva iz Srbije i Bosne i Hercegovine, dok su učesnici iz Hrvatske i sa Kosova bili sprečeni da dođu na konferenciju. Tokom regionalne konferencije, predstavljeni su dosadašnji nalazi istraživanja VDS u okviru projekta *ALTERNATIVE*. Takođe, učesnici su predstavili svoje aktivnosti i istraživanja vezana za bavljenje međuetničkim sukobima u svojim zemljama i regionu, i ukazali na mesto koje u tome ima restorativna pravda. To je poslužilo kao osnov za diskusiju o mehanizmima za rešavanje postojećih i prevenciju budućih sukoba između pripadnika različitih etničkih grupa, koji bi se bazirali na kombinaciji principa restorativne pravde i drugih modela nenasilnog rešavanja sukoba, s ciljem povećanja ukupne sigurnosti građana.
 - Pravljenje filmova u okviru istraživanja VDS:

- Razvijanje scenarija za pravljenje filma o delu projekta za koji je VDS zaduženo i na nivou projekta u celini u cilju predstavljanja projekta i projektnih rezultata.
- Pravljenje video snimaka sa lokaliteta u kojima je rađeno kvantitativno istraživanje.
- Pravljenje video snimaka sa seminara u okviru akcionog istraživanja.
- Pravljenje video snimaka i intervjuisanje učesnika regionalne konferencije.
- Predstavljanje projekta i projektnih aktivnosti u celini i aktivnosti za čiju realizaciju je zaduženo VDS:
 - Ažuriranje internet stranice sa informacijama o realizaciji istraživanja VDS.
 - Slanje informacija o realizaciji projekta na VDS mailing listu.
 - Učešće na naučnim i stručnim skupovima, na kojima je predstavljen projekat u celini, projektni paket VDS i rezultati dosadašnjeg rada na realizaciji projekta.
 - Distribucija brošure o VDS sa informacijama o projektu na naučnim skupovima i sastancima u zemlji i inostranstvu.
 - Distribucija lifleta *ALTERNATIVE* na naučnim skupovima.
 - Distribucija sažetaka dosadašnjih istraživanja VDS i drugih projektnih partnera na naučnim i stručnim skupovima.
 - Predstavljanje postera *ALTERNATIVE* na naučnim i stručnim skupovima i seminarima.
- Menadžment projektnog paketa:
 - Pisanje drugog periodičnog narativnog i finansijskog izveštaja za projektni paket VDS.
 - Redovna komunikacija sa KU Leuven kao koordinatorom projekta.
- Doprinos u razvijanju istraživačkih izveštaja ostalih projektnih partnera, što je uključilo čitanje, komentarisanje i diskutovanje istraživačkih izveštaja i drugih dokumenata projektnih partnera, tokom realizacije projekta, a posebno tokom sastanaka Nadzornog i Savetodavnog odbora projekta.

Tokom 2014. godine u realizaciju projektnog paketa VDS u okviru projekta *ALTERNATIVE* neposredno su bili uključeni: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, prof. dr Jelena Srna, dr Sanja Čopić, dr Nikola Petrović, Bejan Šaćiri i Jasmina Nikolić.

Projekat finansira Evropska unija u okviru Sedmog okvirnog programa Evropske komisije za istraživanja i tehnološki razvoj (FP7 program).

Evropska zbirka podataka o kriminalitetu i krivičnom pravosuđu (European Sourcebook of Crime and Criminal Justice)

Krajem 2012. godine Srbija je uključena u prikupljanje podataka za peto izdanje Evropske zbirke podataka o kriminalitetu i krivičnom pravosuđu (*European Sourcebook of Crime and Criminal Justice*) nakon poziva koji je upućen prof. dr Vesni Nikolić-Ristanović od strane predsedavajućeg Evropske zbirke, prof. dr Jorg-Martin Jehle, da se prihvati koordinacije ove aktivnosti. Prikupljanje, unos i provera podataka, kao i kontakti sa relevantnim institucijama, ostvareni su preko Viktimološkog društva Srbije i uz podršku istraživačkog tima projekta 179044 *Razvoj metodologije evidentiranja kriminaliteta kao osnova kreiranja efikasnih mera za njegovo suzbijanje*, koji finansira Ministratsvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

Podaci su objavljeni u: Aebi, F. Macelo; Akdeniz, Galma; Barclay, Gordon; Campistol, Claudia; Caneppele, Stefano; Gruszczynska, Beata; Harrendorf, Stefan; Heiskanen, Markku; Hysi, Vasilika; Jehle, Jorg-Martin; Jokinen, Anniina; Kensey, Annie; Killias, Martin; Lewis, G. Chris; Savona, Ernesto; Smith, Paul; Porisdottir, Rannveig. 2014. *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics 2014 (Fifth edition)*. Publication Series No. 80. Helsinki: HEUNI.

U okviru ove aktivnosti, 25. decembra 2014. godine organizovan je sastanak sa predstavnicima organa i institucija koje su učestvovala u prikupljanju podataka: Republički zavod za statistiku, Republičko javno tužilaštvo, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija. Predstavnik MUP RS nije mogao

da prisustvuje sastanku. Pored toga, sastanku su prisustvovali prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, prof. dr Mirjana Dokmanović, dr Sanja Čopić, doc. dr Danica Vasiljević-Prodanović i mr Ljiljana Stevković. Ciljevi sastanka bili su: Informisanje predstavnika nadležnih ministarstava i institucija, učesnika u prikupljanju podataka za Republiku Srbiju, o progresu u izradi Evropske zbirke podataka o kriminalitetu i krivičnom pravosuđu; Razmena iskustava o prikupljanju podataka o kriminalitetu u Republici Srbiji za potrebe petog izdanja Evropske zbirke podataka o kriminalitetu i krivičnom pravosuđu; Ukazivanje na identifikovane probleme u evidentiranju podataka o kriminalitetu u Republici Srbiji i mogućnosti buduće saradnje, kao i u pogledu usklađivanja sa zahtevima u pogledu podataka od strane evropskih i međunarodnih organizacija; Predstavljanje projekta *Metodologija evidentiranja kriminaliteta kao osnova kao osnova kreiranja efikasnih mera za njegovo suzbijanje i prevenciju*, koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja (br. 179044), implementira Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu (koordinatorka projekta je prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović).

Tokom 2014. godine iskustva u prikupljanju podataka i neki od podataka prezentovani su i na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu.

Osobe koje su bile angažovane na ovoj aktivnosti tokom izveštajnog perioda: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, doc. dr Danica Prodanović-Vasiljević, mr Ljiljana Stevković. Ovo je bila volonterska aktivnost.

Međunarodna anketa samoprijavlivanjem maloletničke delinkvencije (ISR3 – Internatinal self-reported juvenile delinquency study 3)

Viktimološko društvo Srbije je zajedno sa Fakultetom za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu bilo uključeno u treći krug Međunarodne ankete samoprijavlivanjem maloletničke delinkvencije (ISR3 – Internatinal self-reported juvenile delinquency study 3), koja je prema identičnoj metodologiji realizovana u preko 30 država, prvenstveno sa teritorije Evrope. Ovo je prva studija takve vrste u Republici Srbiji koja se bavi problemom maloletničke delinkvencije, sa ciljem utvrđivanja prevalence i fenomenologije delinkventnog ponašanja, i uzrasta na kojem se javlja delinkventno i rizično ponašanje mladih. Primena jedinstvene metodologije omogućava poređenje dobijenih podataka sa drugim zemljama u svetu. Koordinator ovog međunarodnog istraživanja je prof. dr Martin Killias sa Instituta za kriminologiju Univerziteta u Cirihu. Nacionalna koordinatorka projekta za Srbiju je prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović. Studija je realizovana u dva najveća grada na teritoriji Republike Srbije, Beogradu i Novom Sadu, na uzorku od 1800 učenika VII i VIII razreda osnovne škole i I, II, III i IV razreda srednje škole.

U ovu aktivnost neposredno su bile uključene: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, mr Ljiljana Stevković, i volonterke VDS Aleksandra Arandelović, Zorica Jankov, Milica Popović i Una Radovanović.

Istraživanje i analiza rada Službe VDS info i podrška žrtvama

Kontinuirano istraživanje rada Službe *VDS info i podrška žrtvama* sprovodi se od 2004. godine, dok se od sredine 2005. godine podaci vode i obrađuju uz korišćenje za to posebno konstruisanog upitnika i na osnovu usvojene jedinstvene metodologije njihovog unosa i obrade. Na ovaj način postavljena je osnova za redovno praćenje, istraživanje, poređenje i analizu rada, odnosno podataka Službe, za bolje povezivanje teorije i prakse, kao i za kvalitetnije korišćenje ukupnih kapaciteta Viktimološkog društva Srbije. Osim toga, na ovaj način postavljena je i osnova jednoobraznog vođenja podataka kojima raspolaže Služba *VDS info i podrška žrtvama*.

Ovo je samofinansirajuća aktivnost.

Promovisanje alternativnih sankcija i mera restorativne pravde

Projekat „*Promovisanje alternativnih sankcija i mera restorativne pravde*“ je partnerski projekat Fondacije „Centar za demokratiju“ i Viktimološkog društva Srbije, čija je realizacija otpočela juna 2014. godine. Cilj projekta je promovisanje šire primene alternativnih sankcija i mera restorativne pravde kako bi se poboljšalo stanje u ustanovama za izvršenje krivičnih sankcija, koje su nekoliko godina unazad prenaseljene, što predstavlja direktno kršenje međunarodnih standarda. Jedna od projektnih aktivnosti je istraživanje stavova građana/ki i stručnjaka/stručnjakinja o alternativnim sankcijama i merama restorativne pravde, u čiju realizaciju je VDS neposredno uključeno.

Istraživanje stavova građana o restorativnoj pravdi i alternativnim sankcijama ima za cilj dolaženje do saznanja o nivou upoznatosti građana sa restorativnom pravdom i alternativnim sankcijama kao oblicima društvene reakcije na kriminalitet i mišljenju građana o mogućnostima primene restorativne pravde i alternativnih sankcija. Istraživanje se sprovodi u Beogradu, Nišu, Kragujevcu, Leskovcu i Zrenjaninu.

Istraživanje stavova stručnjaka o restorativnoj pravdi i alternativnim sankcijama ima za cilj dolaženje do saznanja o nivou upoznatosti građana sa restorativnom pravdom i alternativnim sankcijama kao oblicima društvene reakcije na kriminalitet, mišljenju stručnjaka o mogućnostima primene restorativne pravde i alternativnih sankcija kao društvenih odgovora na kriminalitet i dosadašnjem iskustvu u pogledu primene ovih mera. Podaci će se prikupljati putem elektronske ankete, a ispitanici su sudije, tužioci, policijski službenici, zaposleni u sistemu socijalne zaštite, advokati; potom, zaposleni u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, povereničkim kancelarijama, ustanovama za izvršenje zavodskih mera i sankcija, nezavisnim telima.

Tokom dosadašnjeg rada, sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Prikupljanje relevantne literature vezano za dosadašnja istraživanja u svetu i Srbiji o stavovima građana i stručnjaka o restorativnoj pravdi i alternativnim sankcijama.
- Razvijen je instrument (upitnik) za prikupljanje podataka iz literature.
- Napravljen je pregled dosadašnjih istraživanja o stavovima građana i stručnjaka u Srbiji i svetu o alternativnim sankcijama i merama restorativne pravde.
- Razvijena je metodologija istraživanja stavova građana i stručnjaka o alternativnim sankcijama i merama restorativne pravde.
- Napravljen je upitnik za prikupljanje podataka o stavovima građana o alternativnim sankcijama i merama restorativne pravde.
- Izvršen je odabir anketara/ki.
- Razvijena je i realizovana obuka za anketare i anketarke, koja je održana 1.11.2014. Obuku osmislile i realizovale predavačice dr Sanja Čopić i Jasmina Nikolić.
- Izvršeno je kopiranje i distribucija upitnika anketarima/kama.
- Prikupljeni su podaci i uneti u program za obradu.
- Napravljen je i distribuiran materijal za žrtve koji je deljen ispitanicima.
- Napravljen je upitnik za prikupljanje podataka o stavovima građana o alternativnim sankcijama i merama restorativne pravde.
- U saradnji sa Fondacijom „Centar za demokratiju“ napravljen je spisak organa, ustanova, tela i institucija kojima će upitnik biti distribuiran.

Na realizaciji projekta su, u okviru Viktimološkog društva Srbije, bile neposredno angažovane prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Una Radovanović. Na prikupljanju podataka bili su angažovani anketari/ke: Milica Popović i Una Radovanović (Beograd), Vida Vilić i Filip Mirić (Niš), Branislav Urošević (Zrenjanin), Vera Jovović (Kragujevac) i Zoran Radenović (Leskovac).

Projekat je podržan od strane delegacije Evropske unije u Srbiji, u okviru programa „Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava“.

Obuka pružalaca socijalnih usluga za rad sa žrtvama nasilja

U 2012. godini akreditovan je program za obuku pružalaca socijalnih usluga za rad sa žrtvama nasilja, koji je razvijen u Viktimološkom društvu Srbije. Program je akreditovan u Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu. Opšti cilj programa obuke je sticanje potrebnih osnovnih znanja i veština za rad sa žrtvama nasilja, koja bi trebalo da poseduje svaki pružalac socijalnih usluga koji dolazi ili može doći u kontakt sa, punoletnom ili maloletnom, žrtvom bilo koje vrste nasilja. Kroz ovu obuku pružaoci socijalnih usluga stiču potrebne veštine i znanja koja će im omogućiti da prepoznaju žrtvu nasilja, da prepoznaju i razumeju potrebe žrtve, da joj shodno tome pruže potrebne informacije, emotivnu podršku i druge vidove pomoći, kao i da žrtvu upute na druge nadležne službe ili organizacije u zavisnosti od prethodno identifikovanih potreba. U decembru 2013. godine obuka je organizovana za zaposlene u Centru za socijalni rad u Pančevu i Sigurnoj kući, koja predstavlja organizacionu jedinicu ovog Centra. Obuku je prošlo 11 polaznica. Predavači-predavačice na obuci bili su: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Nikola Petrović, dok je asistentkinja bila volonterka VDS Zorica Jankov. Organizacija i realizacija treninga bila je komercijalna.

Trening za volontere službe VDS info i podrška žrtvama

U 2012. godini akreditovan je program za obuku pružalaca socijalnih usluga za rad sa žrtvama nasilja, koji je razvijen u Viktimološkom društvu Srbije. Program je akreditovan u Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu. Opšti cilj programa obuke je sticanje potrebnih osnovnih znanja i veština za rad sa žrtvama nasilja, koja bi trebalo da poseduje svaki pružalac socijalnih usluga koji dolazi ili može doći u kontakt sa, punoletnom ili maloletnom, žrtvom bilo koje vrste nasilja. Kroz ovu obuku pružaoci socijalnih usluga stiču potrebne veštine i znanja koja će im omogućiti da prepoznaju žrtvu nasilja, da prepoznaju i razumeju potrebe žrtve, da joj shodno tome pruže potrebne informacije, emotivnu podršku i druge vidove pomoći, kao i da žrtvu upute na druge nadležne službe ili organizacije u zavisnosti od prethodno identifikovanih potreba. Na osnovu ovog programa, tokom aprila i maja 2014. godine realizovan je trening za grupu od 11 osoba - volontera službe *VDS info i podrška žrtvama*, koji su nakon obuke uključeni u rad službe za žrtve. Trening su realizovali: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, Jasmina Nikolić, Mirjana Tripković, dr Sanja Čopić, Bejan Šaćiri, dr Nikola Petrović i Milica Popović. Organizacija i realizacija treninga bila je samofinansirajuća aktivnost.

Poboljšanje sistema intervencije i upućivanja u slučajevima rodno baziranog nasilja kroz obuku mladih praktičara

Projekat se bavi rodno zasnovanim nasiljem nad i od strane dece i mladih ljudi razvijanjem obuke za praktičare koji su svakodnevno u kontaktu sa decom i mladim ljudima (kao što su prosvetni radnici, osobe koje rade sa mladima i sportski treneri). Obuka treba da unapredi sposobnost praktičara da se bore protiv seksističkog, homofobnog i kontrolišućeg govora i ponašanja mladih, ali i da unapredi njihova znanja vezana za upućivanje dece i mladih na odgovarajuće službe podrške. Obuka treba da premosti jaz između:

- Službi za odrasle i decu;
- Službi za podršku žrtvama i profesionalaca koji su svakodnevno u kontaktu sa decom;
- Pomaganja onima koji su pogođeni nasiljem i njihovog uključivanja u borbu protiv nasilja;
- Borbe protiv nasilja u partnerskim vezama i homofobije.

Tokom trajanja projekta razvijene su i pilotirane obuke u Italiji, Irskoj, Španiji i Velikoj Britaniji.

VDS je pridruženi partner na projektu. Uloga VDS tokom ovog projekta sastojala se u predavljanju dosadašnjeg iskustva u razvijanju i realizaciji obuke o rodno baziranom nasilju, davanju povratnih informacija na aktivnosti koje su realizovane od strane partnera i prevođenju projektnog izveštaja na srpski jezik. U okviru projekta, prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović i Jasmina Nikolić učestvovala su na završnoj konferenciji na kojoj su predstavljeni rezultati projekta, koja je održana 24. oktobra 2014.

godine u Londonu. Istraživački izveštaj su sa engleskog na sprski jezik preveli dr Nikola Petrović i Una Radovanović.

Projekat je finansiran kroz DAPHNE program za iskorenjivanje nasilja nad ženama i decom. Koordinator projekta je Brunel Univerzitet (Ujedinjeno Kraljevstvo).

Trening o rodno senzitivnom izveštavanju o nasilju nad ženama

Od septembra 2013. godine Jasmina Nikolić, rukovoditeljka službe za žrtve Viktimološkog društva Srbije *VDS info i podrška žrtvama*, angažovana je u okviru Program Ujedinjenih nacija za razvoj na razvijanju i realizaciji treninga o rodno senzitivnom izveštavanju o nasilju nad ženama, koji je namenjen novinarima u okviru projekta *Integrisani odgovor na nasilje nad ženama*. Tokom 2014. godine organizovana su tri treninga: u Sijenici, Kragujevcu i Vrnjačkoj Banji.

Trening za trenere policijskih službenika za sprovođenje antidiskriminacionih politika

U okviru projekta koji je finansirala Delegacija EU u Srbiji u okviru IPA 2011 *Sprovođenje antidiskriminacionih politika u Srbiji*, tokom 2014. godine razvijen je trening za trenere policijskih službenika za sprovođenje antidiskriminacionih politika. Prema tom programu realizovane su i dve obuke policijskih službenika: u Vrnjačkoj Banji i u Sremskoj Kamenici. Svaku obuku je prošlo 25 policijskih službenika. Uz to, napisan je priručnik za obuku policijskih službenika za sprovođenje antidiskriminacionih politika. U razvijanju i implementaciji obuke, kao i u pravljenju priručnika učestvovala je Jasmina Nikolić.

Trening za anketarke i anketare u okviru projekta „Promovisanje alternativnih sankcija i mera restorativne pravde“

U okviru projekta *„Promovisanje alternativnih sankcija i mera restorativne pravde“* koji VDS realizuje u partnerstvu sa Fondacijom „Centar za demokratiju“, a u cilju realizacije istraživanja stavova građana u pet gradova u Srbiji o alternativnim sankcijama i merama restorativne pravde razvijena je i organizovana obuka za anketare-anketarke. Obuka je održana 1. novembra 2014. godine u prostorijama Viktimološkog društva Srbije. Obuku je prošlo 7 anektara-anketarki. Obuku su razvile i realizovale dr Sanja Ćopić i Jasmina Nikolić. Obuci i predstavljanju projekta u celini prisustvovala je i Nataša Nikolić iz Fondacije „Centar za demokratiju“. Projekat je podržan od strane delegacije Evropske unije u Srbiji, u okviru programa „Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava“.

Pružanje podrške žrtvama kriminaliteta, uključujući žene žrtve nasilja koje se nalaze u zatvoru

Služba VDS info i podrška žrtvama

Služba *VDS info i podrška žrtvama* počela je sa radom 2003. godine. Namenjena je žrtvama kriminaliteta, i to kako ženama tako i muškarcima. Žrtvama kriminaliteta pružaju se:

- informacije o njihovim pravima i načinu njihovog realizovanja,
- emotivna podrška,
- pravna pomoć,
- upućivanje na druge službe/organizacije u zavisnosti od konkretnih potreba žrtve,
- podrška na sudu.

Usluge koje žrtvama kriminaliteta nudi Služba su besplatne. Osnovni principi kojima se u radu rukovodi osoblje Službe su poverenje, poštovanje žrtve, njenih prava, potreba i osećanja, kao i poverljivost informacija koje žrtve koje kontaktiraju Službu daju.

Tokom izveštajnog perioda realizovane su sledeće aktivnosti:

- Organizovan je trening za volontere, o čemu je više reči bilo u prethodnom delu izveštaja. Nakon treninga, volonteri/ke su uključeni u rad Službe.

- Pružanje podrške žrtvama – od 1. decembra 2013. do 1. decembra 2014. godine Službi se obratilo 229 žrtava različitih oblika viktimizacije.
- Pružanje podrške žrtvama poplava u Srbiji – tokom i nakon perioda poplava koje su zadesile Srbiju i region maja 2014. godine, stručnjaci/kinje i volonteri/ke Viktimološkog društva Srbije su pružali pomoć i podršku žrtvama poplave, članovima njihovih porodica i osobama koje su učestvovala u njihovom spasavanju. Njima su pružane emocionalna podrška, informacije i druga pomoć u prevazilaženju krize nakon ovog traumatičnog događaja. Takođe je organizovana akcija prikupljanja osnovnih sredstava za život (aparata za domaćinstvo, posuđa, posteljine, odeće za decu, higijenskih sredstava i sl.) za jednu porodicu u Obrenovcu, kojoj je ista uručena.
- Uključivanje stručnjaka/kinja i volontera/ki Viktimološkog društva Srbije u rad SOS telefona za žrtve poplave, koji su otvorili Ministarstvo odbrane, Ministarstvo za rad, zapošljavanje i socijalnu politiku i Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.
- Volonteri/ke su imali/e redovne interne i eksterne supervizije.

Rukovoditeljka Službe je Jasmina Nikolić; prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović je zadužena za eksternu superviziju, dok unutrašnju superviziju rada volontera/ki sprovode Jasmina Nikolić i Mirjana Tripković.

U rad službe tokom izveštajnog perioda bile su uključene sledeće osobe: Mirjana Tripković, Sanja Čopić, Bejan Šaćiri, Milica Popović, Una Radovanović, Aleksandra Arandelović, Zorica Jankov, Dana Sajić, Jelena Ivković, Miljan Perić, Marija Savić, Branislav Urošević, Jelena Petrović, Ivan Jovanović, Nevena Kalićanin, Dunja Babić, Nađa Šarenac, Milica Sibinović, Milica Mudrinić i Jovana Islamović.

Tokom izveštajnog perioda za pružanje pravne pomoći bio je zadužen advokat Momčilo Jovanović, koji je ove usluge pružao volonterski.

Rad Službe je u izveštajnom periodu bio samofinansirajuća aktivnost, a delimično je finansiran u okviru projekta koji je finansiran od strane Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP).

Ljudska prava žena u zatvoru - Zalaganje za žene žrtve nasilja koje se nalaze u zatvoru

U okviru projekta pod nazivom *Ljudska prava žena u zatvoru - Zalaganje za žene žrtve nasilja koje se nalaze u zatvoru*, koji je realizovan u periodu od 1. februara 2011. do 1. februara 2013. godine otpočelo se sa pružanjem redove psiho-socijalne podrške ženama koje se nalaze na izdržavanju kazne zatvora, kao i onima koje su izašle na slobodu. Ova aktivnost je nastavljena i po okončanju ovog projekta, i to kao volonterska i samofinansirajuća aktivnost. Osuđenicama su i tokom izveštajnog perioda pružane emocionalna podrška, informacije, praktična pomoć i pravna pomoć. Podrška se pružala tokom direktnih kontakata sa osuđenicama, koji se odvijaju u KPZ za žene u Požarevcu, kao i putem pisama i telefonskih razgovora.

Od 1. decembra 2013. godine do 1. decembra 2014. godine podrška je pružena za 38 žena koje se nalaze na izdržavanju kazne zatvora i za 15 žena koje su izašle sa izdržavanja zatvorske kazne. Pri tome, ukupno 44 razgovora sa osuđenicama je obavljeno u prostorijama KPZ za žene u Požarevcu tokom poseta koje su organizovane jednom mesečno.

U aktivnosti vezane za podršku ženama u zatvoru tokom izveštajnog perioda bile su uključene Jasmina Nikolić i Mirjana Tripković. Uz to, tokom decembra 2013. godine advokat Momčilo Jovanović je pružao pravnu pomoć.

Aktivnosti vezane za podršku osuđenicama su tokom izveštajnog perioda bile volonterske.

Podrška ženama žrtvama nasilja, diskriminacije i zlostavljanja na radnom mestu

Projekat se realizuje u okviru Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) *Integrated response to violence against women in Serbia*. Projekat je usmeren na dalji razvoj službe za žrtve Viktimološkog društva Srbije *VDS info i podrška žrtvama*. U okviru projekta, posebna pažnja posvećuje se pružanju podrške žrtvama nasilja, diskriminacije i zlostavljanja na radnom mestu.

Projekat se realizuje u periodu od 1. novembra 2013. do 30. oktobra 2014. godine. U njegovu realizaciju neposredno su uključene Jasmina Nikolić, Mirjana Tripković i volonteri i volonterke službe *VDS info i podrška žrtvama*.

Projekat je finansiran od strane Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP).

Dan otvorenih vrata: Pitajte Službu VDS info i podrška žrtvama sve što vas zanima vezano za prevenciju i borbu protiv nasilja

Dan otvorenih vrata: Pitajte Službu VDS info i podrška žrtvama sve što vas zanima vezano za prevenciju i borbu protiv nasilja organizovan je u sklopu obeležavanja kampanje *16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama*. Ovaj događaj je organizovan u prostorijama Opštine Novi Beograd. Cilj je bio da se omogućio građanima/kama koji/e se nađu u prostorijama Opštine da dobiju sledeće informacije:

- Informacije o pravima žrtava i načinima na koje ih mogu ostvariti.
- Poverenje, razumevanje, osnažujuću podršku, razmatranje mogućnosti za rešavanje problema, aktiviranje podrške u porodici i socijalnoj sredini, informacije o psihološkim reakcijama i dinamici oporavka, praktične informacije za ponovno uspostavljanje životnih tokova posle traumatičnog događaja i dr.
- Upućivanje u nadležne i specijalizovane institucije/organizacije u zavisnosti od konkretnih potreba žrtava.
- Informacije o restorativnoj pravdi i procesu medijacije.

Građanima/kama su na štandu bili dostupni informativni materijali o službi *VDS info i podrška žrtvama* i uslugama koje ona nudi. Takođe, saradnici/e i volonteri/volonterke Viktimološkog društva Srbije razgovarali su sa građanima i odgovarali na njihova pitanja.

U realizaciju ovog događaja neposredno su bili uključeni: Jasmina Nikolić, rukovoditeljka službe *VDS info i podrška žrtvama*, Mirjana Tripković, koordinatorka službe *VDS info i podrška žrtvama* i volonteri-volonterke – Bejan Saćiri, Branislav Urošević, Jelena Kukanjac i Dunja Babić.

Organizovanje ovog događaja je podržano od strane Programa UN za razvoj (UNDP) u Srbiji.

Promovisanje alternativnih sankcija i mera restorativne pravde

Projekat „*Promovisanje alternativnih sankcija i mera restorativne pravde*“ je partnerski projekat Fondacije „Centar za demokratiju“ i Viktimološkog društva Srbije, čija je realizacija otpočela juna 2014. godine. Cilj projekta je promovisanje šire primene alternativnih sankcija i mera restorativne pravde kako bi se poboljšalo stanje u ustanovama za izvršenje krivičnih sankcija, koje su nekoliko godina unazad prenaseljene, što predstavlja direktno kršenje međunarodnih standarda. Jedna od projektnih aktivnosti, za koju je VDS neposredno zaduženo je razvijanje pilot programa za žrtve i osuđenike/ce. Jedna od aktivnosti za čiju realizaciju je neposredno odgovorno Viktimološko društvo Srbije je razvijanje programa za žrtve i programa za učiniocce.

U okviru programa za žrtve, žrtvama se nude:

- Emotivna podrška;
- Informacije o pravima žrtava;
- Podrška u kontaktima sa institucijama;
- Informacije o restorativnoj pravdi i procesu medijacije;

- Potpune informacije o samom procesu medijacije i rezultatima iste, kao i načinima nadgledanja sprovođenja sporazuma do kog se došlo tokom procesa medijacije;
- Informacije o prednostima medijacije za žrtve koja uključuje povratak samostalnosti i dostojanstva;
- Informacije o potencijalnim rizicima i mogućnostima sekundarne viktimizacije;
- Podrška žrtvama pre, za vreme i posle procesa medijacije uključujući i podršku vezanu za odluku da li da prihvati medijaciju ili ne.

Program za učinioce/teljke treba da omogući podizanje svesti učinilaca krivičnih dela o potrebama žrtava i empatije prema njima. Očekivani ishodi programa su: bolje razumevanje uticaja kriminaliteta na žrtve; razumevanje posledica koje krivično delo ostavlja na žrtve i njihove porodice, ali i na njih same i njihove porodice; prihvatanje principa restorativne pravde i odgovornosti za štetu i patnju koju su naneli žrtvi; upoznavanje sa medijacijom između žrtve i učinioca/teljke; smanjenje recidivizma; bolja integracija u zajednicu. Pilot program će biti realizovan u Kazneno-popravnim zavodu za žene u Požarevcu i predstavljaće prvi program u kome će biti uključeni principi restorativne pravde. Program će biti tako koncipiran da se lako može prilagoditi za sprovođenje u kazneno-popravnim zavodima namenjenim muškarcima.

Na realizaciji ovog dela projekta neposredno su angažovane prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić, Mirjana Tripković i volonterke i volonteri službe *VDS info i podrška žrtvama*.

Projekat je podržan od strane delegacije Evropske unije u Srbiji, u okviru programa „Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava“.

Istina i pomirenje

Tokom izveštajnog perioda nastavilo se sa aktivnostima usmerenim na dalji razvoj Asocijacije ZAIP, i to kroz sledeće aktivnosti:

- Rad na promovisanju ideje Trećeg puta u zemlji, regionu i svetu, kroz distribuciju pristupnica, lifleta, brošura, godišnjaka i *Temida* u kojima se nalaze tekstovi o radu i razvoju Asocijacije ZAIP na konferencijama, okruglim stolovima i slično – samofinansirajuća aktivnost.
- Ažuriranje mailing liste i liste članova Asocijacije.
- Realizaciju istraživanja *Podsticanje dijaloga u multietničkom društvu uz osnaživanje žrtava*, koji VDS realizuje u okviru projekta „*ALTERNATIVE*“, o kome je više reči bilo u prethodnom delu izveštaja.
- Regionalna konferencija „*Bavljenje međuetničkim sukobima u bivšoj Jugoslaviji i mesto restorativne pravde: iskustva i izazovi*“, Beograd, 30. oktobra 2014. godine, o čemu je više reči bilo u prethodnom delu izveštaja.

Asocijacija trenutno ima 113 članova (pojedinaца-pojedinki i organizacija).

Izdavačka delatnost

Časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu Temida

Časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu *Temida* izlazi redovno od 1998. godine, i to četiri puta godišnje. Radovi koji su štampani u celini na srpskom jeziku, sadrže apstrakte i ključne reči na engleskom jeziku, dok se radovi stranih autora objavljuju u originalu ili u prevodu. Radovi podležu dvostrukoj anonimnoj recenziji.

Prema kategorizaciji naučnih časopisa Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i u 2014. godini naučni časopis *Temida* kategorisan je kao vodeći časopis nacionalnog značaja (M51).

Tokom 2014. godine iz štampe su izašla tri broja *Temide*:

- Dvobroj 3-4 za 2013. godinu sa temama: *Preplitanje viktimizacije i kriminalizacije i Interkulturalni kontekst i viktimizacija*
- Broj 1 za 2014. godinu sa temom: *Žrtve i savremeni odgovori na kriminalitet: između zaštite i zloupotrebe*
- Broj 2 za 2014. godinu sa temom: *Sprovođenje antidiskriminacionih politika u Srbiji*

U pripremi su brojevi 3 i 4 za 2014. godinu sa temama: *Žrtve seksualnog nasilja i Nevidljive žrtve*.

Izdavanje dvobroja 3-4 za 2013. godinu i broja 1 za 2014. godinu bila je samofinansirajuća aktivnost, dok je izdavanje broja 2 za 2014. godinu finansirano u okviru projekta koji je finansirala Delegacija EU u Srbiji u okviru IPA 2011 *Sprovođenje antidiskriminacionih politika u Srbiji*.

Tokom izveštajnog perioda neke od ključnih aktivnosti vezanih za časopis *Temida* bile su:

- Održana su dva sastanka redakcije časopisa *Temida*.
- Održavani su redovni sastanci glavne i odgovorne urednice, njene zamenice, tehničke urednice i sekretara časopisa.
- Jula 2014. godine podneta je prijava za SSCI listu Thomas Reuters, postupak evaluacije je u toku.
- Tokom 2014. godine na časopis je bilo pretplaćeno 6 (fizičkih i pravnih) lica.
- Tokom 2014. godine realizovana je razmena časopisa *Temida* sa 13 časopisa iz zemlje i inostranstva.
- Viktimološko društvo Srbije poklonilo je 20 primeraka naučnog časopisa *Temida*, kao i druge svoje publikacije Univerzitetској biblioteci u Nišu.

Saradnja sa visokoškolskim ustanovama i međunarodni internship programi

Viktimološko društvo Srbije je naučna baza Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu. Tokom školske 2013/2014. i 2014/2015. godine:

- Članice i članovi VDS su gostovali na predavanjima na FASPER-u.

Učešće VDS u radu nezavisnih tela i radnih grupa

Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture

Viktimološko društvo Srbije je odlukom Zaštitnika građana od 20. januara 2012. godine postalo deo Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture, nakon čega je zaključen i Sporazum o saradnji u obavljanju poslova Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture između VDS i Zaštitnika građana. Pored VDS, sporazum o saradnji zaključen je sa još osam udruženja: Beogradskim centrom za ljudska prava, Dijalogom, Inicijativom za prava osoba sa mentalnim invaliditetom, Komitetom pravnikа za ljudska prava, Međunarodnom mrežom pomoći, Odborom za ljudska prava Valjevo, Helsinškim odborom za ljudska prava u Srbiji i Centrom za ljudska prava Niš.

Nacionalni mehanizam za prevenciju torture treba da svojim kontinuiranim posetama ustanovama u kojima se nalaze lica lišena slobode odvrati sve državne organe i službena lica od bilo kakvog oblika zlostavljanja i usmeri državu ka stvaranju životnih uslova u mestima gde su smeštena lica lišena slobode u skladu sa opšte prihvaćenim standardima.

U okviru Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture, VDS je zaduženo za praćenje položaja žena u ustanovama u kojima se nalaze lica lišena slobode.

Učešće u radnim grupama Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU)

Tokom izveštajnog perioda, VDS je postalo član dve radne grupe u okviru Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU): Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavljima 2 *Slobodno kretanje radnika* i 19 *Socijalna politika i zapošljavanje*, i Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavlju 24. Tokom ovog perioda, predstavnica VDS dr Sanja Čopić je učestvovala na sastancima ovih radnih grupa i to: sastanku Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavljima 2 i 19, koji je održan 26. juna 2014. i sastanku Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavlju 24, koji je održan 18. jula 2014. godine. Pored toga, VDS je dalo podatke o svojoj ekspertizi vezano za poglavlje 24 pregovora sa EU, kao pripremu za sastanak Radne grupe koja se bavi poglavljem 24.

Učešće članova i članica VDS u radu organa i tela međunarodnih i domaćih organizacija

Od septembra 2013. do septembra 2014. godine prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović bila je članica Izvršnog odbora Evropskog udruženja za kriminologiju, prestižne organizacije koja okuplja kriminologe iz oko pedeset evropskih zemalja.

Tokom 13. godišnje konferencije Evropskog udruženja za kriminologiju, koja je održana u Pragu septembra 2014. godine, prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović je prisustvovala sastanku radne grupe za viktimologiju.

Od 2013. do novembra 2014. godine prof. dr Mirjana Dokmanović bila je angažovana kao ekspertkinja za implementaciju antidiskriminacione politike u Srbiji u okviru projekta koji je finansirala Delegacija EU u Srbiji u okviru IPA 2011 *Sprovođenje antidiskriminacionih politika u Srbiji*. Zahvaljujući njenom zalaganju, ostvarena je saradnja VDS sa ovim projektom. U okviru projekta organizovane su obuke na kojima je prof. dr Mirjana Dokmanović organizovala distribuciju naučnog časopisa *Temida*, koji je distribuiran i na drugim skupovima organizovanim u okviru pomenutog projekta, čime je dat doprinos povećanju vidljivosti časopisa koji izdaje VDS. U okviru ovog projekta finansiran je i broj 2 naučnog časopisa *Temida* u 2014. godini.

Organizacija predavanja stručnjaka i stručnjakinja iz zemlje i inostranstva

U toku izveštajnog perioda nisu organizovana predavanja gostujućih predavača-predavačica iz inostranstva.

Osobe koje su bile angažovane na realizaciji aktivnosti VDS u 2014. godini

Tokom izveštajnog perioda na realizaciji projekata i stalnih aktivnosti VDS bili su angažovani:

- 2 osobe u stalnom radnom odnosu – Jasmina Nikolić, rukovoditeljka službe *VDS info i podrška žrtvama* i Bejan Šaćiri, istraživač.
- 8 osoba angažovanih po ugovoru o autorskom delu – prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, prof. dr Jelena Srna, dr Sanja Čopić, dr Nikola Petrović, Mirjana Tripković, Milica Popović, mr Ljiljana Stevković i Una Radovanović.
- 1 računovođa – Bernada Ljubinković.
- 1 osoba koja održava web site – Tatjana Orelj.
- 15 volontera/volonterki u službi VDS info i podrška žrtvama – Aleksandra Arandelović, Zorica Jankov, Dana Sajić, Jelena Petrović, Jelena Ivković, Miljan Perić, Marija Savić, Branislav Urošević, Ivan Jovanović, Nevena Kaličanin, Dunja Babić, Nađa Šarenac, Milica Sibinović, Milica Mudrinić i Jovana Islamović.

Učešće članova i volontera VDS na stručnim i naučnim skupovima i seminarima u zemlji i inostranstvu (u ime VDS ili sa prezentacijama aktivnosti VDS)

Vesna Nikolić-Ristanović

- Kodirektorka i predavačica na međunarodnom kursu *EU substantive criminal law and protection of victims*, IUC Dubrovnik, Hrvatska, maj 2014.
- 14th Annual Conference of the European Society of Criminology “Criminology of Europe: Inspiration by Diversity”. Prezentacija koautorskog rada sa Copic, S. i Stevkovic, Lj. „Experiences of Serbia in collecting the data on crime and criminal justice for the European Source Book (5th edition)“, Prague (Czech Republic), 10-13 septembar 2014.
- Završna konferencija, Rad na povezivanju GAP WORK: Predstavljanje rezultata projekta, London (UK), 24. oktobar 2014.
- Regionalna konferencija „Bavljenje međuetničkim sukobima u bivšoj Jugoslaviji i mesto restorativne pravde: iskustva i izazovi“, Viktimološko društvo Srbije, Beograd, 30. oktobar 2014.
- 8. međunarodni skup: Specijalna edukacija i rehabilitacija danas. Prezentacija koautorskog rada sa Čopić, S. i Stevković, Lj. „Podaci o kriminalitetu i krivičnom pravosuđu: iskustva prvog učešća Srbije u projektu Evropska zbirka podataka o kriminalitetu i krivičnom pravosuđu (peto izdanje)“. Beograd, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, 7-9. novembar 2014.
- Peta godišnja konferencija VDS „Zaštita žrtava: međunarodno pravo, nacionalna zakonodavstva i praksa“. Prezentacija rada „Osobe sa dijagnozom kancera kao žrtve: obrasci viktimizacije, potrebe i podrška“, Beograd, 27-28. novembar 2014.

Jasmina Nikolić

- Završna konferencija, Rad na povezivanju GAP WORK: Predstavljanje rezultata projekta, London (UK), 24. oktobar 2014.
- Studijska poseta austrijskoj službi NEUSTART, u okviru koje se pružaju usluge probacije i posredovanja između žrtve i učinioca, Beč (Austrija), 3-5. novembar 2014.
- Godišnja konferencija Evropske pomoći žrtvama *Razvijanje podrške žrtvama u Evropi*, Varšava, Poljska, jul 2014.
- Regionalna konferencija ženevske deklaracije *Zaustavimo oružano nasilje u cilju mira i razvoja*, izlaganje u okviru tematske sesije Working with victims and survivors of armed violence, Ženeva, Švajcarska, jul 2014.
- Okrugli sto „Razvoj Službe za podršku oštećenim licima i svedocima u Višem javnom tužilaštvu u Beogradu“, Beograd, oktobar 2014.
- Konferencija za medije povodom najave kampanje „16 dana aktivizma protiv nasilja prema ženama“. Predstavljanje Službe VDS *info i podrška žrtvama*, novembar 2014.
- Konferencija „Kakvo civilno društvo želimo“, Beograd, mart 2014.
- Predstavljanje *Istraživanja nivoa međusektorske saradnje u procesu zaštite žrtava nasilja na teritoriji Grada Kragujevca*, Kragujevac, april 2014.
- Peta godišnja konferencija VDS „Zaštita žrtava: međunarodno pravo, nacionalna zakonodavstva i praksa“. Prezentacija rada „Uloga službi za žrtve u pružanju podrške žrtvama elementarnih nepogoda“, Beograd, 27-28. novembar 2014.

Sanja Čopić

- 8th International Conference of the European Forum for Restorative Justice „Beyond Crime: Pathways to desistance, social justice and peacebuilding“. Prezentacija koautorskog rada sa Nikolić-Ristanović, V., Petrović, N. M. i Šaćiri, B. „Security and justice in the intercultural context of Serbia“, workshop ALTERNATIVE action research in the spotlight of social justice, citizenship and identity, Belfast (Northern Ireland), 11-14. jun 2014.
- 14th Annual Conference of the European Society of Criminology “Criminology of Europe: Inspiration by Diversity”. Prezentacija koautorskog rada sa Nikolić-Ristanović, V., Vanfraechem, I., Petrović, N. i Šaćiri, B. “Conflicts, victimisation and justice in the intercultural context: the case of Serbia”, Prague (Czech Republic), 10-13 septembar 2014.
- Regionalna konferencija „Pristup pravu na naknadu štete žrtvama trgovine ljudima u regionu“, NVO ASTRA, Beograd, 17-18. oktobar 2014.
- 1. Međunarodna naučno-stručna konferencija na temu „Izgradnja modernog pravnog

sistema“, Prezentovala rad „Restorativna pravda i zaštita žrtava: mogućnosti i izazovi“, Panel „Restorativna pravda – kretanja u svijetu i stanje u BiH“, Sarajevo (BiH), 24. oktobar 2014.

- Regionalna konferencija „Bavljenje međuetničkim sukobima u bivšoj Jugoslaviji i mesto restorativne pravde: iskustva i izazovi“, Viktimološko društvo Srbije, Beograd, 30. oktobar 2014.
- Regionalna radionica „Potentials in peacemaking - Conflict resolution in intercultural contexts in the CEE region“, Foresee research grupu (Mađarska) i IRKS (Austrija), projekat ALTERNATIVE, Budimpešta (Mađarska), 6-7. novembar 2014.
- Peta godišnja konferencija VDS „Zaštita žrtava: međunarodno pravo, nacionalna zakonodavstva i praksa“. Presentacija koautorskog rada sa Nikolić-Ristanović, V., Petrović, N. i Šaćiri, B. „Konflikti, viktimizacija i pravda u interkulturalnom kontekstu Srbije“, Beograd, 27-28. novembar 2014.

Ljiljana Stevković

- Peta godišnja konferencija VDS „Zaštita žrtava: međunarodno pravo, nacionalna zakonodavstva i praksa“. Presentacija rada „Ciklus nasilja: iskustvo nasilne viktimizacije u detinjstvu kao put u nasilnu kriminalizaciju u odraslom dobu“, Beograd, 27-28. novembar 2014.

Mirjana Tripković

- Predstavljanje „Godišnjeg izveštaja Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti za 2013. godinu“ građanima Republike Srbije, Beograd, 19. jun 2014.
- Okrugli sto „Petogodišnjica prvog slučaja po Zakonu o zabrani diskriminacije – bez pravosnažne presude. Okrugli sto je održan u organizaciji YUCOM-a, 14.07.2014.god. u prostorijama Kuće ljudskih prava i demokratije. Ucestvovanje u diskusiji.
- Javna tribina na temu „Nasilje nad ženama“ u organizaciji foruma žena Srpskog pokreta obnove, održana 25.11.2014.god. u prostorijama SPO u Beogradu. Izlaganje vezano za iskustva VDS-a u radu sa ženama žrtvama nasilja

Bejan Šaćiri

- 62. Sabor psihologa Srbije, Presentacija koautorskog rada sa Nikolić-Ristanović, V., Čopić, S. i Petrović, N. M. „Osećanje sigurnosti građana u multietničkim sredinama u Srbiji“, Zlatibor, 28.- 31. maj 2014. godine.
- Trening „Zločin iz mržnje – uloga civilnog društva i institucija“, Kuća ljudskih prava i demokratije“, Beograd, 10. juli 2014. godine.
- Studijska poseta „Between Leaving and Arriving - On Aspects of European Migrational Policies“, Berlin, Germany, 24. – 31. avgust, 2014. godine
- Studijska poseta u okviru programa „Otvoreni svet“, Program zakonodavne vlasti SAD, koji je finansirao Centar pri Biblioteci Kongresa SAD i sprovodio Američki savet, Washington, DC i Buffalo, NY, USA, 10. – 21. septembar 2014. godine
- Peta godišnja konferencija VDS „Zaštita žrtava: međunarodno pravo, nacionalna zakonodavstva i praksa“. Presentacija koautorskog rada sa Popović, M. i Radovanović, U. „Nasilje u porodici i poremećaji ponašanja dece: znanje i pristupi u radu stručnjaka pedagoško-psihološke službe u osnovnim i srednjim školama“, Beograd, 27-28. novembar 2014.

Medijsko istupanje članova VDS

Prof. dr Vesna Nikolić Ristanović

- TV Kopernikus, 23.02.2014., tema „Maloletnička delikvencija i nasilje“

Dr Sanja Čopić

- B92 emisija Bulevar, 27.02.2014., tema „Seksualno uznemiravanje“

Jasmina Nikolić

- TV Kopernikus, 25.05.2014., tema „Pomoć i podrška žrtvama poplava“
- TV Kopernikus, 27.05.2014., tema „Pomoć i podrška žrtvama poplava“
- Radio Beograd 1, 01.10. 2014., tema „Stare osobe kao žrtve“

Mirjana Tripković

- RTS 1, 01.08.2014., tema „Mobing“

Ljiljana Stevković

- TV Happy, 19.02.2014., tema „Nasilje dece nad starijima“

Nikola Petrović

- TV Kopernikus, 21.05.2014., tema Žrtve poplava i podrška“
- TV Pink, 22.05.2014., tema Žrtve poplava i podrška“

Donatori

Tokom izveštajnog perioda realizaciju projekata i drugih aktivnosti VDS podržali su:

- Evropska komisija kroz program FP7 - 107 949,00EUR
- Delegacija EU u Republici Srbiji u okviru EIDHR programa kroz projekat čiji je nosilac Fondacija centar za demokratiju - 1.793.335,00 RSD
- UNDP - 215.527,00 RSD
- UN Women - 93 790,00 RSD

Donatorima se i ovom prilikom zahvaljujemo.

Drugi načini finansiranja:

- Kotizacije za konferenciju
- Članarine
- Temida
- Komercijalne obuke
- Biblioteka

U Beogradu,
10. decembar 2014. godine